

Lidé trpící poruchou s bludy sami sebe zpravidla nepovažují za duševně nemocné a většinou aktivně odmítají vyšetření na psychiatrii. Narušení běžného fungování vlivem psychické poruchy nemusí být příliš výrazné, proto někteří z pacientů nebývají nikdy oficiálně diagnostikováni (2). Na okolí mohou působit spíše jako podivné, excentrické nebo zvláštní osobnosti než jako lidé s psychickou poruchou (6). Častěji vstupují do kontaktu s právníky nebo lékaři somatických oborů. Porucha však může být natolik závažná, že vyžaduje urgentní hospitalizaci, a to zejména když se pacient agresivně brání domnělým nepřítelům (7).

Diagnostika

Porucha s bludy je charakterizována rozvojem jednoho nebo více vzájemně souvisejících bludů. Obsah bludných přesvědčení může nabývat

různých podob. Do této jednotky nepatří jasné a trvalé sluchové halucinace či schizofrenní symptomy, jako jsou bludy ovládnutí, zřetelné oploštění afektu či jasný průkaz organické psychické poruchy. Zvláště u starších pacientů však příležitostné nebo přechodné sluchové halucinace diagnózu poruchy s bludy nevylučují, protože nejsou typicky schizofrenní a tvoří jen malou část celkového klinického obrazu. Odhlédneme-li od jednání a postojů, které mají přímý vztah k bludům nebo bludným systémům, zůstávají afektivita, řeč i chování v normě. Mezi nejčastější bludy patří blud perzekuční, erotomanický, velikášský, žárlivecký, hypochondrický nebo jejich kombinace (8).

Diagnóza se určuje na základě nálezu jednoho nebo více bludů, které jsou spojeny s běžnými životními okolnostmi, trvají nejméně jeden měsíc a nemají bizarní charakter. Blud je většinou propracovaný, koherentní, syste-

Tab. 1. Kritéria MKN-10 (8) pro F22.0 Porucha s bludy

A: Musí být přítomen blud nebo skupina příbuzných bludů; jiných, než jaké jsou uváděny typicky při schizofrenii v kritériu G1(1) b nebo d (tj. jiné než úplně bizarní nebo v dané kultuře nepřijatelné). Nejběžnějšími příklady jsou perzekuční, velikášské, hypochondrické, žárlivecké nebo erotomanické bludy.
B: Blud(y) kritéria A musí být přítomen/ny nejméně 3 měsíce.
C: Nejsou splněna obecná kritéria pro schizofrenii (F20-F20.3).
D: Nesmí být trvalé halucinace jakéhokoliv typu (ale mohou být přechodné nebo příležitostné sluchové halucinace, které nejsou ve třetí osobě nebo nekomentují chování).
E: Občas mohou být přítomny i depresivní příznaky (nebo dokonce plně rozvinutá depresivní epizoda (F32) za předpokladu, že bludy trvají i v době, kdy se neprojevuje žádná porucha nálady.
F: Nejčastěji používané vylučovací podmínky: Musí chybět důkaz primární nebo sekundární organické duševní poruchy (F00-F09) nebo psychotické poruchy způsobené požitím psychoaktivní látky (F1x.5).
Specifikace možných podtypů: V případě potřeby je možné specifikovat následující podtypy: perzekuční, erotomanický, velikášský, žárlivecký, hypochondrický (somatický).